

Jednostavan krvni test otkriva znakove Alzheimerera 'desetljećima prije simptoma'

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Petak, 29 Svibanj 2026 08:49

Objavljeno: Petak, 29 Svibanj 2026 08:49

Jednostavan krvni test koji mjeri karakteristične proteine povezane s razvojem Alzheimerove bolesti mogao bi otkriti bolest desetljećima prije pojave simptoma, pokazalo je novo istraživanje.

Rezultati studije upućuju na to da Alzheimerova bolest može biti prisutna u srednjim godinama i već tada povezana s kognitivnim razlikama, ustanovili su znanstvenici. Premda treba provesti dodatna istraživanja, kazali su da bi upotreba krvnih testova za ranije otkrivanje promjena u mozgu "mogla biti nevjerojatno važna".

Alzheimerova bolest nastaje kada se proteini amiloid i tau abnormalno nakupljaju u mozgu. Za potrebe studije istraživači su u krvi 1350 osoba u SAD-u, koje ne boluju od demencije mjerili razine dvaju amiloidnih biomarkera, kao i p-tau217.

Prosječna dob pacijenata iznosila je 61 godinu života. Analiza je otkrila visoke razine biomarkera kod 86 pacijenata, koje su bile povezane s lošijim kognitivnim performansama, ubrzanim padom verbalnog pamćenja i sporijom brzinom obrade u testovima provedenim u razmaku od pet godina.

Znanstvenici su rekli da se rezultati, objavljeni u časopisu Lancet, nadovezuju na prethodne studije provedene na starijim osobama i "upućuju na to da su dokazi neuropatologije Alzheimerove bolesti prisutni već u srednjoj životnoj dobi, premda rijetko te da su već povezani s mjerljivim kognitivnim razlikama".

Važnost biomarkera u plazmi

"Ovi rezultati istraživanja idu u prilog konceptu po kojemu Alzheimerova bolest počinje desetljećima prije pojave kliničkih simptoma i ističu potencijalnu vrijednost biomarkera u plazmi pri ranome otkrivanju bolesti u općoj populaciji. Uočavanje osoba s ranom neuropatologijom Alzheimerove bolesti putem dostupnih testova na bazi krvi moglo bi pomoći u ciljanim preventivnim strategijama i kliničkim ispitivanjima usmjerenim na odgađanje ili sprečavanje pojave demencije s implikacijama za kliničku praksu i politiku javnog zdravstva."

Zasebna studija, također objavljena u časopisu Lancet, ukazuje na to da bi nov način izvođenja skeniranja mozga mogao otkriti spletove tau proteina i prije pojave simptoma.

Stoga su istraživači usporedili Flortaucipir, radioaktivni traser koji se koristi u PET skeniranju, s novijim sredstvom pod nazivom MK6240. Studija provedena na 682 pacijenta u SAD-u i Kanadi otkrila je da je MK6240 identificirao više od dvostruko više tau-pozitivnih slučajeva od Flortaucipira u ranim tau regijama.

Napredak u ranijem otkrivanju bioloških promjena povezanih s razvojem Alzheimerera

Alzheimerova bolest je najčešći oblik demencije - čini između 60 posto i 80 posto slučajeva. Reagirajući na spomenute studije dr. Jacqui Hanley, voditeljica financiranja istraživanja u Alzheimer's Research UK je rekla kako "provedne dvije studije pridonose sve većem skupu dokaza koji pokazuju napredak u otkrivanju bioloških promjena povezanih s Alzheimerovom bolešću mnogo ranije u životu, uz korištenje niza biomarkera, od krvnih testova do naprednog snimanja mozga".

Jednostavan krvni test otkriva znakove Alzheimerera 'desetljećima prije simptoma'

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Petak, 29 Svibanj 2026 08:49

Objavljeno: Petak, 29 Svibanj 2026 08:49

Mogućnost otkrivanja tih promjena u ranijoj fazi nego što je to moguće danas, mogla bi biti od golemog značaja.

"Uspijemo li ranije identificirati Alzheimerovu bolest, to znači da se ljudima otvara mogućnost sudjelovanja u studijama novih načina liječenja. Istodobno bismo uspjeli identificirati osobe koje bi mogle imati korist od liječenja koje mijenja tok bolesti, a indicirani su za bolest u ranoj fazi", kazala je.

"Detaljno snimanje mozga i dalje ostaje važno za preciznije razumijevanje opsega i stadija bolesti, što je ključno za istraživanje i odluke o liječenju. Koliko god rezultati ovih dviju opservacijskih studija bili zanimljivi, trebat će nam daljnja istraživanja na većim i raznolikijim skupinama ljudi prije nego što se ovakvi pristupi budu mogli rutinski koristiti", rekla je Hanley.

Kada je posrijedi Velika Britanija "razni instituti za istraživanje zdravlja i skrbi imaju za cilj učiniti dostupnima krvne testove za dijagnozu demencije u sklopu NHS-a do 2029. godine", istaknula je. (Hina)

